

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΙ ΒΙΒΛΙΟ Γ΄ 81 (2-3Δ.Ω)

Θεματική της ενότητας: «Οι θηριωδίες των δημοκρατικών μετά την αναχώρηση των πελοποννησιακών δυνάμεων»

Στόχοι της ενότητας:

1. Να εκτιμήσουμε τη στάση των Πελοποννησίων και τις επιπτώσεις της στη συμπεριφορά των Κερκυραίων.
2. Να αξιολογήσουμε τις πράξεις και τη συμπεριφορά των δημοκρατικών απέναντι στους ικέτες ολιγαρχικούς.
3. Να παρατηρήσουμε την ενάργεια και τη δύναμη της περιγραφής των φρικαλεοτήτων αλλά και τη νηφαλιότητα και την αποφυγή συναισθηματικής φόρτισης ή προσωπικής τοποθέτησης από τον ίδιο τον ιστορικό.
4. Να εκτιμήσουμε τη στάση που τήρησε ο Ευρυμέδων κατά τη διάρκεια των σφαγών στην πόλη και να διακρίνουμε ευθύνες που ενδεχομένως του αποδίδει ο ιστορικός.
5. Να συγκρίνουμε τη στάση του Ευρυμέδοντα με αυτή του Νικόστρατου απέναντι στους Κερκυραίους και να εκτιμήσουμε την ευθύνη της αθηναϊκής δύναμης για τη συνέχιση των σφαγών στην πόλη.

Σύνδεση με την προηγούμενη ενότητα:

Τα 60 αθηναϊκά πλοία υπο τον Αθηναίο στρατηγό Ευρυμέδοντα καταφτάνουν στην Κέρκυρα. Οι δημοκρατικοί Κερκυραίοι παίρνουν θάρρος και προβαίνουν σε ανήκουστες πράξεις αντεκδίκησης και ιεροσυλίας έναντι των πολιτικών τους αντιπάλων. Ο Αθηναίος στρατηγός Ευρυμέδων, εν αντιθέσει προς το Νικόστρατο, παραμένει αμέτοχος και αδιάφορος μπροστά στα εγκλήματα που διαπράττονται από τους δημοκρατικούς Κερκυραίους.

Σημαντικές έννοιες της ενότητας

- Κατά τάχος: με μεγάλη ταχύτητα
- υπερενεγκότες: αναφέρεται στην δια γης μεταφορά των πλοίων μέσω του ισθμού της Κέρκυρας
- διέφθειρον, ἀπήγγοντο, ἀνηλοῦντο: τρία ρήματα δηλωτικά του τρόπου θανάτου των ολιγαρχικών Κερκυραίων

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

3.81.1 Οι μεν Πελοποννήσιοι αμέσως τη νύχτα και γρήγορα γρήγορα μεταφέρονταν προς την πατρίδα τους, (πλέοντας) κοντά στη στεριά. Και αφού μετέφεραν τα πλοία τους πάνω από τον ισθμό της Λευκάδας, για να μη γίνουν αντιληπτοί (από τους Αθηναίους) απομακρύνθηκαν.

3.81.2 Οι Κερκυραίοι όμως, όταν αντιλήφθηκαν ότι τα αθηναϊκά πλοία πλησίαζαν και ότι τα πλοία των εχθρών ήταν φευγάτα, αφού πήραν τους Μεσσηνίους που προηγουμένως ήταν έξω τους οδήγησαν στην πόλη και, αφού πρόσταξαν τα πλοία που επάνδρωσαν να πλεύσουν γύρω γύρω προς το Υλλαϊκό λιμάνι, ενόσω έκαναν τον περίπλου, σκότωναν όποιον από τους εχθρούς έπιαναν και αφού αποβίβαζαν από τα πλοία όσους (ολιγαρχικούς) έπεισαν να επιβιβαστούν τους θανάτωναν, και αφού ήρθαν στο Ήραιο, έπεισαν περίπου πενήντα άνδρες από τους ικέτες να δεχτούν να δικαστούν και τους καταδίκασαν όλους σε θάνατο. **3.81.3** Οι περισσότεροι όμως από τους ικέτες, όσοι δεν πείστηκαν, καθώς έβλεπαν αυτά που γίνονταν, σκότωναν ο ένας τον άλλο εκεί μέσα στο ναό, και μερικοί κρεμιούνταν από τα δέντρα (που βρίσκονταν στο ιερό), ενώ άλλοι απαγχονίζονταν όπως μπορούσε ο καθένας. **3.81.4** Και για επτά ημέρες, που παρέμεινε ο Ευρυμέδοντας με τα εξήντα πλοία, οι Κερκυραίοι σκότωναν από τους συμπολίτες τους όσους λογιάζονταν ότι ήταν εχθροί τους, και μολονότι ισχυρίζονταν ότι τιμωρούσαν αυτούς που προσπαθούσαν να καταλύσουν τη δημοκρατία, μερικοί σκοτώθηκαν και εξαιτίας προσωπικής έχθρας και άλλοι σκοτώθηκαν από τους οφειλέτες τους, για χρήματα που τους οφείλονταν. **3.81.5** Και διαπράχθηκαν κάθε είδους φόνοι και τίποτα δεν παραλείφθηκε που να μην έγινε απ' όσα συνηθίζεται να γίνονται σε τέτοιες περιστάσεις και ακόμα περισσότερα. Και ο πατέρας σκότωνε το παιδί του και (οι ικέτες) απομακρύνονταν με τη βία από τα ιερά και σκοτώνονταν μπροστά σ' αυτά, μερικοί άλλοι εξάλλου, αφού περικλείστηκαν με τοίχο, πέθαναν μέσα στο ναό του Διονύσου.

- 1.μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτός εὐθὺς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν: Ποια σημασία ἔχει η συσώρευση χρονικών και τοπικών προσδιορισμών στη φράση;
2. ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμόν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν:α) Ποια πληροφορία ἔχουμε για τη Λευκάδα, β) πῶς ακριβῶς ἐγινε η αναχώρηση των Πελοποννησίων και γ) γιατί δεν ἤθελαν να τους δουν οι Αθηναῖοι;
3. Να εξηγήσετε με βάση το κείμενο κατὰ πόσο επηρεάστηκαν ψυχολογικά οι δημοκρατικοί ἀπὸ την ἀφίξη των αθηναϊκῶν πλοίων και την παράλληλη αναχώρηση των πελοποννησιακῶν.
4. Ποιες ευθύνες φαίνεται να αποδίδει ο ιστορικός στον Ευρυμέδοντα για τις σφαγές;
5. Η ενότητα 81 βρίθκει ἀπὸ ρηματικούς τύπους που δηλώνουν το θάνατο.Μάλιστα παρατηρεῖται και μία σχετική κλιμάκωση.Εντοπίστε την και ερμηνεύστε αυτή τη συσώρευση των ρηματικῶν τύπων ανατρέχοντας στη σελίδα 22 της Εισαγωγῆς.
6. Ποια θέση ἔχει στην αφήγηση του ιστορικού η φράση πᾶσα τε ἰδέα ...περαιτέρω και ποια συναισθήματά του εκφράζει, κατὰ τη γνώμη σας;
7. Να χαρακτηρίσετε τη συμπεριφορά των δημοκρατικῶν.
8. **Να αξιολογήσετε τη δύναμη της περιγραφῆς και της ἀφήγησης του Θουκυδίδη στο κεφ. 81.**

Λεξιλογικές - Σημασιολογικές ασκήσεις

- 1.ὀφθῶσιν: Απὸ το θέμα αὐτὸ του ρήματος να γράψετε πέντε παράγωγα, ἀπλὰ και σύνθετα.
2. Να συνδέσετε τις λέξεις που δίνονται με ομόρριζές τους στο κείμενο:παρείσακτος, αναπλήρωση, ἀδόκητος, κατὰσχεση, ἀγνωστος, αποβάθρα, υπερβατός, εξαγώνιος, παραλήπτης, προσαγωγή, ἀφθαρσία, μητροκτόνος, σύσπαση, κατανάλωση.
3. **ἀπάνγω:** Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων με παράγωγες του ρήματος. Οι μαθητές της Α' Λυκείου ἐνόψει των εξετάσεων αντιμετωπίζουν μεγάλο _____.Αλλά και οι γονεῖς τους ἔρχονται ἀντιμέτωποι με πόνους στο στήθος ,τη λεγόμενη _____.Ετσι, πολλές φορές καταφεύγουν στη λήψη φυσικῶν _____, ὅπως το χαμομήλι.

Γραμματικές ασκήσεις

- 1.Να συμπληρώσετε τα κενά με τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται.

Οἱ Κερκυραῖοι ἐπεὶ _____ (αἰσθάνομαι, ἀόρ. β') τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς _____ (παραγίνομαι, μτχ. ενεστ.), _____ (κελεύω, ἀόρ.) τὰς ναῦς ἃς ἐπλήρωσαν _____ (ἀνάγομαι, ἀπαρ.αορ. β').

2. **Να γράψετε την περίοδο μεταφέροντας τα ρήματα στον ενεστώτα.**οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν ἀνηλοῦντο:

3. Να συνδέσετε τους τύπους που δίνονται στη στήλη Α με τη γραμματική ἀναγνώριση που τους ἀντιστοιχεί στη στήλη Β. Ένα στοιχείο της στήλης Β περισσεύει.

Α	Β
Τινά	παρατατικός μέσης φωνῆς
ὅσοι	ουσιαστικό γ' κλίσης
ἀπεχρῶντο	αυτοπαθητική ἀντωνυμία
λιμένα	παρατατικός ενεργητικῆς φωνῆς
ἐώρων	κτητική ἀντωνυμία
σφῶν αὐτῶν	ουσιαστικό α' κλίσης
ἐχθρας	ἀναφορική ἀντωνυμία

Ε.	φέρω	ὀρώμαι	ἀναλίσκομαι	Αἰσθάνομαι
Π.	ἔφερον	ἐωρώμην	ἀνηλίσκομην	ἤσθανόμην
Μ.	Οἶσω	ὀφθῆσομαι	ἀναλώσομαι	Αἰσθήσομαι
Α.	ἤνεγκον	Εἰδόμην/ὤφθην	ἀνηλώθην	ἤσθόμην
Π.	ἐνήνοχα	ἐώ(ο)ραμαι/ῶμαι	ἀνήλωμαι	ἤσθημαι
Υ.	ἐνηνόχειν	ἐώ(ο)ράμην/ῶμην	ἀνηλώμην	ἤσθημην
	αὐτόφωρο	Αὐτόπτης/ἰδέα/οφθαλμός	ἀνάλωση	αἴσθημα

ΠΕΡΙΦΡΑΣΕΙΣ

ἐστί +απαρ =εἶναι δυνατό
 ἔστιν ὅστις= κάποιος,οὐκ ἔστιν ὅστις=κανείς
 οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ=όλοι
 ἔστιν ὅτε=κάποτε, οὐκ ἔστιν ὅτε=ποτέ
 οὐκ ἔστιν ὅτε οὐ= πάντα,ἔστιν ὅπως=κάπως,
 οὐκ ἔστιν ὅπως=καθόλου, οὐκ ἔστιν ὅπως
 οὐ=ὡπωσδήποτε, ἔστιν ὅπου=κάπου, οὐκ ἔστιν
 ὅπου=πουθενά, οὐκ ἔστιν ὅπου οὐ=παντού
 δίκην δίδωμι:τιμωροῦμαι, δίκην λαμβάνω παρὰ
 τίνος:τιμωρώ,δίκην φέρω/ἀκάζομαι, δίκην
 ὑπέχω:υποβάλλομαι
 δίκην ὀφλισκάνω:καταδικάζομαι
 236/7
 ΑΕΓ

ΑΡΧΙ.ΧΡΟΝΟΙ	ΟΡΙΣΤ.ΕΝ	ΥΠΟΤ	ΕΥΚΤ.	ΠΡΟΣ	ΑΠΑΡ
οἶδα	οἶθα	εἶδῶ	εἶδειν	ἴσθι	εἶδέναι
ἤδειν ἢ ἤδη	οἶσθα	εἶδῃς	εἶδεις	ἴστω	
εἶδῃσιν καὶ εἴσομαι	οἶδε	εἶδῃ	εἶδει		εἶδῶς (εἰδότης)
ἔγνω	ἴσμεν	εἶδῶμ εν	εἶδειμε ν	ἴστε	εἶδυϊα(εἶδυί ας)
ἔγνωκα	ἴστε	εἶδῃτ ε	εἶδειτε	ἴστωσαν	εἶδος(εἰδότη ς)
ἔγνώκειν	ἴσασιν	εἶδῶσ ιν	εἶδειεν		

Εἶδηση, εἶδος, εἰδήμων,ιστορία

Συντακτικές ασκήσεις

1. Χαρακτήρισε πλήρως συντακτικά τις υπογραμμισμένες δευτερεύουσες προτάσεις της ενότητας .
2. Λαμβάνοντας υπόψη ,το χρόνο της μετοχής, την εξάρτησή της ἀπὸ κάποιο ρηματικό τύπο ἢ ἄλλο διακριτικό στοιχείο, χαρακτηρίσε τες.

ὑπερνέγκοντες:	ἐκβιβάζοντες :
αἰσθόμενοι :	ἐλθόντες:
προσπλευούσας:	τά γινόμενα:
οἰχομένας:	ἀφικόμενος:
λαβόντες :	τούς δοκοῦντας:
ὄντας:	ἐπιφέροντες:
κελεύσαντες	τοῖς καταλύουσιν:

Υποθετικός λόγος ενότητας

- 1° _____
- 2° _____
- 3° _____
- 4° _____
- 5° _____
- 6° _____